

DNSH CZ - Pilot implementace národní metodiky DNSH (výstup 7)

*MMR - NPO: Komponenta 2.10
Dostupné bydlení*

Tento dokument připravily Trinomics a ISFC jako pilot aplikace Metodiky pro uplatňování principu DNSH na národní úrovni v České republice v rámci projektu TSI (REFORM/SC2022/112). Pilot je součástí výstupu (deliverable) 7 a byl připraven v průběhu dubna 2024. Poskytuje doporučení v kontextu metodiky, která sama o sobě není závazná, nicméně odráží závazná ustanovení, a podkladů/diskusí s příslušným vlastníkem komponenty. Pilotáž byla zpracována na základě informací a zdrojů poskytnutých vlastníkem komponenty nebo veřejně dostupných na internetových stránkách, mj. Národního plánu obnovy (NPO) či vlastníka komponenty.

Datum: 24. dubna 2024

Tento projekt je realizován za finanční podpory Evropské unie prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu a ve spolupráci s Generálním ředitelstvím Evropské komise pro podporu strukturálních reforem.

1 Úvod

Kontext a cíl

Pilotáž má podpořit české orgány při zavádění národní metodiky pro hodnocení činností/intervencí z hlediska zásady DNSH napříč různými fondy a programy EU (RRF a fondy politiky soudržnosti). Vzniká v rámci výstupu 7 projektu TSI "Metodika pro uplatňování principu DNSH na národní úrovni v České republice" (REFORM/SC2022/112).

Cílem pilotáže je podpořit testování metodiky, mimo jiné ve výzvách k předkládání žádostí o dotace v rámci komponent, které mohou mít rozsáhlé požadavky na DNSH, poskytnout praktické poradenství/konzultace ke konkrétním aktivitám vybraným jako pilotní, přičemž aktivity/intervence jsou určeny v úzké spolupráci s českými úřady.

Specifikace pilotu

EU fond(y):	RRF - Recovery and Resilience Facility (REPowerEU)
NPO komponenta:	2.10 Dostupné bydlení
Investice:	Investiční podpora rekonstrukcí a výstavby bytových domů pro dostupné a udržitelné nájemní bydlení
Strategický cíl:	Vytvoření a nastartování systému financování dostupného bydlení se zapojením veřejných a soukromých finančních prostředků, který bude udržitelný i po skončení období NPO, a to především díky návratnosti vkládaných finančních prostředků
Vlastník komp.:	MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Výzva:	n/a
Stav výzvy:	Vyhlášená výzva - NE, Vyhodnocené žádosti - NE, Vybrané žádosti - NE, Vydaná rozhodnutí - NE

2 Metodologie

Výchozí situace

Komponenta 2.10 zaměřená na dostupné bydlení byla uvedena a schválena v rámci programu REPowerEU v roce 2023. Související nové Prováděcí rozhodnutí Rady (CID) a její příloha obsahuje příslušná kritéria DNSH pro tuto komponentu vč. případných výjimek resp. vyloučení. Vlastník komponenty by se rád ujistil, jak správně identifikovat a vybrat kritéria DNSH, a zda je nutné jít nad rámec CID a řídit se taxonomií EU TSC a kritérii DNSH, která obsahuje. Proto by uvítal výklad příslušných kritérií pro dvě klíčové problematické oblasti relevantní pro činnosti související s financováním investic v rámci komponenty 2.10 Dostupné bydlení (např. výstavba nových budov, rekonstrukce, nákup/pořízení budov). Tyto dvě oblasti jsou uvedeny níže v části 3.

Postup zpracování

V tomto případě se tedy pilot soustředí ve větším detailu na zvolené dílčí aspekty posuzování DNSH ve fázi předběžného ověřování (krok 1 a především dílčí krok 1.3 metodiky - identifikace podmínek v CID a OA) resp. fázi předcházející přípravě výzev (krok 2.1 metodiky - příprava DNSH kritérií pro výzvy), nezaměřuje na aplikaci všech jednotlivých kroků metodiky uplatňování zásady DNSH. Tyto aspekty byly identifikované vlastníkem komponenty jako momentálně hlavní otevřené otázky.

U každého ze dvou aspektů/otázek je nejprve rozepsán jejich plný kontext, jak byl pochopen na základě komunikace s vlastníkem komponenty. Následuje část s argumentací, na základě které je formulováno výsledné doporučení resp. interpretace.

3 Dotazy a doporučení

1. Recyklace 70 % stavebních odpadů

Zadání

- Vlastník komponenty řeší otázku požadavku recyklace 70 % stavebních odpadů (resp. zajištění, aby 70 % odpadů bylo připraveno k opětovnému použití nebo recyklaci) z důvodu zajištění souladu s DNSH ve výzvě a v technické zprávě k dokumentaci pro stavební povolení za účelem dostupného nájemního bydlení včetně částečných demolic.
- Uvádí, že CID ke komponentě 2.10 obsahuje v kapitole Q.3. odst. 2c) znění povinnosti: „The requirement to comply with the ‘Do no significant harm’ (DNSH) principle as set out in the DNSH Technical Guidance (2021/C58/01).“
- Není si jistý, zda DNSH Technical Guidance (2021/C58/01) - i když ji nestanovuje výslovně - obsahuje povinnost recyklace 70 % stavebních odpadů, protože v prvním odstavci odkazuje na nařízení o taxonomii (2020/852), čl. 17. Tedy, zda má povinnost přenést pouze podmínky výslovně uvedené v CID a DNSH Technical Guidance (2021/C58/01), nebo také v nařízení o taxonomii (2020/852).

Zdůvodnění

- Cíl recyklace 70 % stavebních odpadů je horizontálním požadavkem v EU, protože se jedná o cíl zakotvený v právních předpisech členských států EU. Konkrétně vychází z článku 11 směrnice 2008/98/ES (nazývané také rámcová směrnice o odpadech), který stanoví tento cíl:
„zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace odpadů a jiných druhů materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem, u nikoliv nebezpečných stavebních a demoličních odpadů s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených na seznamu odpadů v kategorii 17 05 04“.
- Stejně jako je povinné uplatňovat požadavky EU/národní legislativy v rámci DNSH, je toto kritérium resp. cíl povinným požadavkem v rámci jakéhokoliv hodnocení DNSH (kde je aspekt recyklace odpadů relevantní).
- Článek 11 rámcové směrnice o odpadech (2008/98/ES) současně dokládá, že subjekt nemusí odpady recyklovat sám, musí je ovšem „připravit“ k opětovnému použití a recyklaci.

Závěr

- Podmínka přípravy nejméně 70 % demoličního odpadu k recyklaci je jedním z klíčových požadavků na výstavbu a renovaci budov. Jedná se o průřezový / horizontální požadavek pro všechny investice zahrnující budovy, včetně finančních z RRF a REPowerEU, a to aniž je explicitně zmíněn v CID.
- Tento požadavek se tedy na příslušnou komponentu vztahuje. Podmínka se nicméně váže na přípravu odpadu k recyklaci, nikoliv na samotnou recyklaci (tj. předkladatel projektu není odpovědný za to, že odpad bude skutečně recyklován).

2. Nákup nemovitostí s PENB nižším než C

Zadání

- Vlastník komponenty řeší otázku nákupu nemovitostí s PENB nižším než "C" z důvodu zajištění souladu s DNSH ve výzvě a v technické zprávě k dokumentaci pro stavební povolení za účelem dostupného nájemního bydlení.
- Uvádí, že CID ke komponentě 2.10 obsahuje v kapitole Q.3. odst. 2c) znění povinnosti: „The requirement to comply with the ‘Do no significant harm’ (DNSH) principle as set out in the DNSH Technical Guidance (2021/C58/01).“ Článek 2.5 těchto DNSH Technical Guidance výslovně říká, že členské státy nemusí uplatňovat DNSH kvalitativní a kvantitativní cíle dle nařízení o taxonomii (EU 2020/852):

„2.5. Applicability of the technical screening criteria of the Taxonomy Regulation

Member States are not required to refer to the ‘technical screening criteria’ (quantitative and/or qualitative criteria) established according to the Taxonomy Regulation to substantiate compliance with DNSH.... However, when assessing compliance with DNSH, Member States have the option of relying upon the technical screening criteria in the delegated acts under the Taxonomy Regulation. „

- Vlastník komponenty si ovšem není jistý, zda DNSH Technical Guidance (2021/C58/01) nestanovuje povinnost minimálního přípustného energetického statutu PENB "C" při akvizicích nemovitostí nepřímo, jelikož v prvním odstavci odkazuje na nařízení o taxonomii (2020/852), čl. 17.¹ Tedy, zda má přednost článek 2.5 DNSH Technical Guidance (2021/C58/01) a má povinnost přenést pouze podmínky výslovně uvedené v CID a DNSH Technical Guidance, nebo by měl také implementovat podmínky dle nařízení o taxonomii (EU 2020/852).

Zdůvodnění

- Úvodní ustanovení poslední verze DNSH Technical Guidance (aktualizované Oznámení Komise C/2023/111) představuje odkaz na právní předpis resp. ustanovení, kde je v kontextu RRF definována zásada „významně nepoškozovat“, které se dané technické pokyny Komise věnují.
- V kontrastu s tím, článek 2.5 DNSH Technical Guidance (C/2023/111) explicitně specifikuje resp. interpretuje rozsah konkrétních povinností:

„2.5 Použitelnost technických screeningových kritérií nařízení o taxonomii

Členské státy nejsou povinny odkazovat na „technická screeningová kritéria“ (kvantitativní a/nebo kvalitativní kritéria) stanovená podle nařízení o taxonomii, aby prokázaly soulad se zásadou „významně nepoškozovat“. Podle nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost by vstupem aktů v přenesené pravomoci, které obsahují technická screeningová kritéria, v platnost neměly být dotčeny technické pokyny poskytnuté Komisí. Při posuzování souladu se zásadou „významně nepoškozovat“ však členské státy mohou použít technická screeningová kritéria obsažená v aktech v přenesené pravomoci podle nařízení o taxonomii. Mohou rovněž na navrhované znění aktů v přenesené pravomoci odkazovat.“

- Současně, nová Národní metodika pro uplatňování zásady DNSH v ČR (mj. konzultovaná s EK) ve finální verzi mj. uvádí, že technická screeningová kritéria taxonomie EU je vhodné použít například v situacích, kdy jsou podmínky stanovené v CID (nebo v Provozních ujednáních) příliš široké, kvalitativní či všeobecné.

Závěr

Na základě Technických pokynů Komise (C/2023/111) je pro dané aktivity v rámci RRF nutné aplikovat podmínky DNSH v CID,² není ovšem nutné implementovat podmínky/kritéria EU taxonomie (EU 2020/852).

¹ The DNSH condition under the Acquisition of Buildings activity: „For buildings built before 31 December 2020, the building has at least an Energy Performance Certificate (EPC) class C. As an alternative, the building is within the top 30 % of the national or regional building stock expressed as operational Primary Energy Demand (PED) and demonstrated by adequate evidence, which at least compares the performance of the relevant asset to the performance of the national or regional stock built before 31 December 2020 and at least distinguishes between residential and non-residential buildings“

² Kromě horizontálních požadavků jako je recyklace 70 % odpadu - viz argumentace výše.